

Cyfarfod Cymdeithas CYSAAGau Cymru, Castell Nedd Port Talbot, 6 Mawrth 2015 (10.30am – 3pm)

Wales Association of SACREs meeting, NPT, 6 March 2015 (10.30am – 3pm)

<p>Ynys Môn / Anglesey Bethan James Rheinallt Thomas</p> <p>Blaenau Gwent</p> <p>Pen-y-bont ar Ogwr / Bridgend Edward Evans Vicky Thomas Lowri Florence Cathryn Davies-Jones</p> <p>Caerffili/ Caerphilly Vicky Thomas</p> <p>Caerdydd / Cardiff Katherine Mayer</p> <p>Sir Gaerfyrddin / Carmarthenshire Mary Parry Meinir Wynne Loader</p> <p>Ceredigion Lyndon Lloyd</p> <p>Conwy Nicholas Richter</p>	<p>Sir Ddinbych / Denbighshire Gavin Craigen</p> <p>Sir y Fflint / Flintshire</p> <p>Gwynedd Bethan James</p> <p>Merthyr Tudful / Merthyr Tydfil Y Cyngh./ Vicky Thomas Ernie Galsworthy</p> <p>Sir Fynwy / Monmouthshire Sharon Perry- Phillips Susan Cave Neeta Singh Baicher</p> <p>Castell-nedd Port Talbot / Neath and Port Talbot Jen Malcolm Peter Rees Janice Dudley Rachel Samuel Gwilym Jones</p> <p>Casnewydd / Newport Vicky Thomas Andrew Powles Huw Stephens Neeta Singh Baicher <i>Sally Northcott</i> Amanda B. Davies Soam Sharma</p> <p>Sir Benfro / Pembrokeshire Huw George</p>	<p>Powys Margaret Evitts</p> <p>Rhondda Cynon Taf</p> <p>Abertawe / Swansea Vicky Thomas Chris Mann Rachel Bendall (SMUTSD) Claire Foley Alison Lewis Helen-Marie Davies</p> <p>Torfaen / Torfaen Vicky Thomas Marilyn Frazer Helen Bevan</p> <p>Bro Morgannwg / Vale of Glamorgan</p> <p>Wrecsam / Wrexham Tania ap Sion Libby Jones</p> <p>Sylwedyddion / Observers Leslie Francis (St Mary's Centre) Mark Champion (Estyn) Eldon Phillips (REMW)</p>
---	---	--

Cofnodion

1. Cyflwyniad a chroeso

Cyflwynodd y Cadeirydd, Tania ap Siôn, Aled Evans, Cyfarwyddwr Addysg, Hamdden a Dysgu Gydol Oes Castell-nedd Porth Talbot, a roddodd yr anerchiad croeso.

Croesawodd Aled Evans CCYSAGau Cymru i'r Orendy ym Margam. Dywedodd ei fod yn lleoliad da i gyfarfod sy'n canolbwyntio ar addysg grefyddol, gan ei fod yn drigfan barhaus ers pedair mil o flynyddoedd sy'n ein hatgoffa am yr angen i ddiogelu'n treftadaeth. Mae'r ystâd 850 erw yn un o'r prif aneddiadau hynafol yng Nghymru, safle cyn-hanesyddol gyda thystiolaeth i bobl fyw yma yn yr Oes Efydd, ac oes y Celtiaid a'r Rhufeiniaid. Mae iddo bwysigrwydd crefyddol arbennig hefyd fel safle Abaty Sistersaidd, a adeiladwyd yn y Canol Oesoedd ac mae ganddo gysylltiadau ar draws Cymru. Codwyd yr Orendy ei hun ar ddiwedd y 18fed Ganrif. Mae gan Gastell-nedd Porth Talbot CYSAG gweithgar, sydd bob amser yn chwilio am syniadau newydd ar gyfer monitro safonau mewn addysg grefyddol a chyd-addoli. Mae CYSAG newydd ddechrau proses fonitro newydd, sef defnyddio dull newydd o wahodd Penaethiaid AG mewn ysgolion uwchradd i gyflwyno'u hadrannau ym mhob cyfarfod a rhannu'r cynlluniau sydd ganddynt i sicrhau datblygiad, yn cynnwys eu rhaglen bontio â'r ysgolion cynradd lleol. Hefyd, mae Diwrnod Cofio'r Holocaust yn bwysig iawn yng Nghastell-nedd Port Talbot ac yn un y mae'r awdurdod lleol a CYSAG yn ymfalchïo ynddo. Crybwyllodd Aled Evans Adroddiad Donaldson sydd newydd ei gyhoeddi a dywedodd ei bod yn dda gweld cefnogaeth i addysg grefyddol yn yr adroddiad ac argymhelliad i gadw AG yn ofyniad statudol yng Nghymru. Dywedodd hefyd fod addysg grefyddol yn fodd i ddatblygu'r sgiliau bywyd pwysig sydd eu hangen ar bob dysgwr ac yn fforwm i feddwl am y cwestiynau dwfn. Dywedodd fod gwir angen diogelu'r sgiliau hyn, gan eu bod nid yn unig yn helpu i ddatblygu gwybodaeth am grefyddau gwahanol, ond hefyd yn helpu'r dysgwyr i ffurfio syniadau am y byd o'n cwmpas. Disgrifiodd Aled Evans sut roedd ei ferched ei hun wedi elwa'n aruthrol ar addysg grefyddol yn yr ysgol ac aeth ymlaen i ddweud nad ydym yn aml yn sylweddoli pwysigrwydd addysg grefyddol sy'n helpu dysgwyr i ddatblygu dealltwriaeth am grefyddau gwahanol a hyrwyddo integreiddio ac ymdeimlad cymunedol cryf. Yn ei farn ef, mae Cymru'n gwneud hyn yn dda gan nad ydym yn wlad neu'n genedl; rydym yn un pentref mawr. Dymunodd gyfarfod da i CYSAGau Cymru.

Diolchodd y Cadeirydd i Aled Evans am ei eiriau a chroesawodd y Cynghorydd Peter Rees a'r Cynghorydd Janice Dudley (Cadeirydd CYSAG CNPT) i'r cyfarfod.

2. Adfyfrio tawel

Myfyrdod tawel i baratoi am y cyfarfod.

3. Ymddiheuriadau John Mitson, Cyng. Michael Gray, Tudor Thomas, Cyng. Deborah Wilcox, Helen Gibbon, Gill Vaisey, Christine Abbas, Arthur Threlfall, Ams Kingra, Farida Patel, P Harris, Wyn Meredith, Louise Thomas, Steve Price.

4. Cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd yn Nhorfaen, 26 Tachwedd 2014

Yn dilyn un newid i restr y rhai oedd yn bresennol, derbyniwyd y cofnodion fel rhai cywir.

5. Materion yn codi

T4. Eitem 5. Nodir yn yr Adroddiad Gweithredol nad yw Cymru'n cael ei chynrychioli bellach ar Gyngor AG Cymru a Lloegr. Yn y gorffennol roedd gan Gymru le cyfetholedig, ond dim lle diogel. Mae'r REC yn cynnig cyfle i CCYSAGauC enwebu cynrychiolydd i'r Bwrdd, ond, nid oes sicrwydd y caiff yr enwebai ei ethol. Cytunodd y Pwyllgor Gweithredol ysgrifennu at yr REC yn mynegi ei siom â'r sefyllfa hon. Bydd Libby Jones yn ysgrifennu'r llythyr. Dywedodd y Cyn Gadeirydd, Edward Evans, ei bod yn bwysig fod Cymru'n cael cynrychiolaeth ar y Bwrdd hwn y mae Cymru'n rhan o'i enw.

T7. Eitem 7. Mae'r cyflwyniad gan CGAC, 'Beth mae'r data'n dysgu i ni?' ar wefan CCYSAGauC i'w rannu â'r CYSAGau.

T.8. Eitem 7. Mae'r cyflwyniad gan CYSAG Sir Fynwy 'Dathlu Prosiect Pontio AG' ar wefan CCYSAGauC i'w rannu â'r CYSAGau.

T9. Eitem 7. Mae'r cyflwyniad gan aelodau NAPfRE 'CYSAGau a'r trefniadau consortia (adborth)' ar wefan CCYSAGauC i'w rannu â'r CYSAGau.

Fel arfer bydd cyflwyniadau NAPfRE i gyd yn cael eu llwytho ar wefan CCYSAGauC ac mae'r broses hon bellach yn rhan o'r protocol. www.wasacre.org.uk

Holodd Rheinallt Thomas a oedd hyn yn dod yn lle REflections a arferai ymddangos yn RENews. Cyfrifoldeb Canolfan Peniarth yw REflections bellach ac felly mae angen cytuno ar broses i barhau rhannu'r wybodaeth hon ag RENews ar-lein. Atebodd Tania ap Siôn drwy egluro nad yw CCYSAGauC wedi edrych eto ar sut byddai hyn yn gweithio ers i RENews symud i fod ar-lein yn unig ac mae angen ei godi yn y Pwyllgor Gweithredol. Mae Rachel Bendall yn helpu gyda'r wefan newydd ac eglurodd hi'r sefyllfa. Cynigiodd Rachel drosglwyddo unrhyw sylwadau neu gwestiynau i Ganolfan Peniarth. Atgoffodd Tania ap Siôn yr aelodau mai cyfrifoldeb y sawl sy'n cyflwyno yw ysgrifennu esboniad ar eu cyflwyniad cyn y gellir ei gyhoeddi ar y wefan, ond y gallai CCYSAGauC helpu gyda hyn. Nid yw cynnwys cyflwyniadau PowerPoint ar wefan CCYSAGauC yn dod yn lle erthyglau ysgrifenedig i gyflwyniadau; maent yn ddau fath gwahanol o adnodd.

U.F.A. Rhoddwyd diweddariad byr ar y prosiect hwn - sef cais yr Athro Leslie Francis am fyfyrwyr chweched dosbarth a fyddai'n fodlon cymryd rhan yn ei arolwg Ewrop gyfan 'Crefydd, Gwerthoedd a Hawliau Dynol'. Mae dwy ysgol wedi ymateb i'r cais. Mae'r arolwg ar gael yn Saesneg yn unig, mae dal cyfle i gymryd rhan, ac mae ar agor i rai 16 i 18, yn ogystal â blwyddyn 11. Yng nghyfarfod Torfaen dywedwyd ei fod i'r 6ed dosbarth yn unig. Dywedodd Leslie Francis ei fod yn defnyddio'r arolwg i wrando ar bobl ifanc er mwyn cael dealltwriaeth am eu barn ar grefydd, eu gwerthoedd a'u barn ar Hawliau Dynol. Rhan o bwrpas yr arolwg hwn yw deall y gwrthdaro rhwng safbwyntiau crefyddol a safbwyntiau Hawliau Dynol. Dywedodd Leslie Francis hefyd mai barn empeiraidd yw hon a chynigodd rai enghreifftiau o gwestiynau'r arolwg i'r aelodau fwrw golwg drostynt amser cinio. Dywedodd yr Athro Francis y byddai'n croesawu cyfle i gyflwyno a thrafod canlyniadau arolwg Cymru yn un o gyfarfodydd CCYSAGauC.

6. Diweddariadau:

Bagloriaeth Cymru Newydd

Rhoddodd Libby Jones drosolwg sydyn o'r cymhwyster newydd. Mewn ymateb i ganfyddiadau'r Arolwg Cymwysterau, mae Bagloriaeth Cymru'n newid o fis Medi 2015. Bydd craidd y Bagloriaeth ddiwygiedig yn canolbwyntio ar y sgiliau canlynol: Llythrennedd, Rhifedd, Llythrennedd Digidol, Meddwl yn Feirniadol a Datrys Problemau, Cynllunio a Threfnu, Creadigedd ac Arloesi, ac Effeithiolrwydd Personol. Bydd y sgiliau hyn yn cael eu datblygu, eu cymhwyso a'u hasesu drwy gwblhau pedair 'Her', sef: Her Prosiect Unigol (50%), Her Dinasyddiaeth Fyd-eang (15%), Her Menter a Chyflogadwyedd (20%), a Her Cymunedol (15%). Yr heriau hyn fydd craidd Bagloriaeth Cymru a byddant yn ffurfio Tystysgrif yr Her Sgiliau, sydd yn TGAU yn ei rinwedd ei hun. Cymhwyster Bagloriaeth Cymru drwyddo draw fydd y Dangosydd Perfformiad allweddol i ysgolion o 2018. Eglurodd Libby fod ysgolion wedi cael gwybod na ddylai fod yn rhaglen 'glynu ymlaen' ac na ddylai gael ei chyflwyno'n bennaf drwy 'flociau' o amser (e.e. ar ddiwedd tymor), sy'n creu problemau i ysgolion o ran dod o hyd i le mewn amserlen sydd eisoes yn llawn. Mae rhai Penaethiaid AG yn pryderu am y sefyllfa hon gan eu bod eisoes wedi gweld amser AG yn CA4 yn cael ei ddefnyddio ar gyfer gwersi Bagloriaeth Cymru yn eu hysgolion. Dywedodd Libby wrth yr aelodau y dylent fod yn ymwybodol o'r broblem hon ac ystyried sut y gall CYSAGau unigol gefnogi AG yn eu Hawdurdodau Lleol. Gall AG wneud cyfraniad i'r heriau o fewn amser AG craidd ond mae angen meddwl sut mae gwneud hyn heb golli amser hanfodol i baratoi gogyfer arholiadau. Ymatebodd Vicky Thomas drwy ddweud fod AG yn dal yn ofyniad statudol, mae Adroddiad Donaldson wedi cryfhau hynny a dylid atgoffa ysgolion am hyn. Ategwyd sylwadau Vicky gan aelodau eraill, gan gynnwys yr angen i ysgolion, yn enwedig adrannau AG, gael cymorth CYSAGau yr adeg hon. Codwyd cwestiynau eraill yn cynnwys o ble byddai'r cymorth hwn yn dod, cyllidebau ayb, a ble mae'r bobl broffesiynol i roi'r cymorth? Diolchodd Tania ap Siôn i'r aelodau am eu sylwadau pwysig a gofynnodd sut gall CCYSAGauC helpu a gweithio tuag at roi cefnogaeth i

ysgolion a CCYSAGau. Dywedodd Vicky fod angen i Gyrrff Llywodraethu ddangos cefnogaeth hefyd a gellir ysgogi hyn drwy anfon Taflen atynt yn egluro cyfraniad AG.

Arholiadau Astudiaethau Crefyddol

Rhoddodd Vicky Thomas ddiweddariad am y sefyllfa bresennol. Eglurodd fod dau gyfarfod rhanddeiliaid wedi'u cynnal. Y naill ym mis Tachwedd 2014 a fynychwyd gan Tania ap Siôn ar ran CCYSAGauC a'r llall ym mis Rhagfyr y bu hi, Mary Parry a Phil Lord ynddo fel cynrychiolwyr CCYSAGauC. Tynnwyd sylw'r aelodau at y daflen wybodaeth a oedd yn rhan o bapurau'r cyfarfod, a gofynnodd Vicky i'r aelodau nodi'r canlynol:

Bydd newidiadau i'r manylebau presennol i Gymru a bydd nifer o fodelau'n mynd allan i'r ysgolion yng Nghymru i ymateb iddynt. Gofynnodd Vicky i'r aelodau bwysu ar yr ysgolion i ymateb gan fod eu llais yn bwysig. Dywedodd Vicky wrth yr aelodau fod teimlad cryf o fewn CBAC y bydd y Cwrs Byr Astudiaethau Crefyddol yn parhau. Ar lefel TGAU bydd astudio dwy grefydd wahanol yn dod yn orfodol yn Lloegr ac felly bydd hynna'n debygol o ddigwydd yng Nghymru hefyd. Mae posibilrwydd hefyd y bydd Bwdhaeth a Sikhiaeth yn cael eu cynnwys ym manyleb TGAU.

Ar lefel AS ac A2 bydd y ddau gymhwyster yn sefyll ar eu pennau eu hunain yn Lloegr (ni fydd yr AS bellach yn cysylltu â'r A2) ac ni fydd arholiad mis Ionawr a dim opsiwn synoptig yn Lloegr. Ond, yng Nghymru bydd y myfyrwyr yn cael dewis gwneud yr opsiwn synoptig, ond ni fyddant mwyach yn cael gweld y cwestiwn cyn yr arholiad. Yng Nghymru bydd yr AS yn dal i gysylltu â'r A2, ond fel yn Lloegr ni fydd arholiad mis Ionawr. Yng Nghymru, ni fydd cynnwys rhagnodedig i'r Cwricwlwm Cymreig, ond bydd Cwricwlwm Cymreig lleol yn cael ei annog lle y bo'n briodol.

O dan Proses ac Amserlen ar y daflen, dywedodd Vicky y bydd Llywodraeth Cymru'n cael cais am achredu'r manylebau erbyn 30 Medi 2015 ac nid yr Haf fel mae'r daflen yn awgrymu, a bydd yn weithredol o Hydref 2016.

Yn dilyn adroddiad Vicky codwyd y cwestiynau canlynol:

A fydd modelau'r fanyleb a anfonir i ysgolion ar ffurf copi caled neu electronig? Nid oedd Vicky Thomas yn gallu cadarnhau hyn.

A fydd yn rhaid i un o'r ddwy grefydd orfodol fod yn Gristnogaeth? Cadarnhaodd Vicky Thomas nad oedd.

Diolchodd Tania ap Siôn i Vicky Thomas am y diweddariad.

Cysylltiadau Llywodraeth Cymru

Parthed y cais i ailsefydlu'r cyfarfod gyda'r Gweinidog Addysg a Sgiliau, Huw Lewis: Ysgrifennodd Libby Jones at y Gweinidog i sicrhau dyddiad addas ar gyfer y cyfarfod a chafwyd ateb ar 11 Rhagfyr 2014 yn dweud wrth CCYSAGauC na fyddai'r Gweinidog

yn ystyried cyfarfod nes i Adroddiad Donaldson gael ei gyhoeddi. Yn dilyn y llythyr hwn cyfarfu Libby Jones a Tania ap Siôn â John Pugsley, Pennaeth Cefnogi Pynciau 7-19 a Steve Price, sy'n gyfrifol am AG a phynciau di-graidd eraill y cwricwlwm, ill dau o Lywodraeth Cymru, ar 20 Ionawr 2015. Nid oedd Louise Thomas yn bresennol. Buont yn trafod sut y gall Llywodraeth Cymru a CCYSAGauC weithio gyda'i gilydd mewn perthynas a fydd o fudd y naill i'r llall. Cytunodd y ddwy ochr gyfarfod ddwywaith y flwyddyn i drafod materion AG ac addoli ar y cyd yn ogystal â materion cysylltiedig eraill. Dywedodd Tania ap Siôn fod y cyfarfod yn un cadarnhaol ac y bydd CCYSAGauC yn cadw mewn cysylltiad â Mr Pugsley a Mr Price rhwng y cyfarfodydd. Gwnaed cais pellach am gyfarfod gyda'r Gweinidog yn y cyfarfod, a chynghorwyd CCYSAGauC i barhau i godi rhai materion penodol gyda Huw Lewis yn uniongyrchol.

Adolygiad cwricwlwm

Dywedwyd wrth yr aelodau fod CCYSAGauC wedi cymryd rhan o ddechrau'r broses adolygu hon, yn cyfarfod yr Athro Donaldson ac yn ateb i'r holiadur ymgynghori cychwynnol.

Rhoddodd Cadeirydd NAPfRE, Bethan James, gyflwyniad PowerPoint a oedd wedi cael ei drafod yn flaenorol yng nghyfarfod NAPfRE ar 5 Mawrth 2015 ac sydd bellach ar gael ar wefan Llywodraeth Cymru a gwefan CCYSAGauC ar gyfer yr aelodau. Tynnodd y cyflwyniad sylw at rai o brif bwyntiau Adroddiad Donaldson, fel a ganlyn:

Pedwar diben addysg.

Chwe Maes Dysgu a Phrofiad.

Tri cyfrifoldeb trawsgwricwlaidd.

Camau Cynnydd yn oed 5, 8, 11, 14 ac 16
(yn cynnwys 'Llwybrau').

Deilliannau cyflawniad.

Cymysgedd o ddulliau addysgu.

Canolbwyntio eto ar asesu ar gyfer dysgu, yn cynnwys hunan-ddysgu ac asesu cyfoedion.

Monitro sut mae'r system yn gweithio ar lefel genedlaethol drwy samplu blynyddol.

Mae holiadur pellach ar wefan Llywodraeth Cymru erbyn hyn ac mae ysgolion, grwpiau ac unigolion eraill yn cael eu hannog i ymateb iddo. Fodd bynnag, cyn ei lenwi, gwahoddir y grwpiau hyn hefyd i gymryd rhan yn y 'Sgwrs Fawr' ac mae cyfres o adnoddau wedi'u paratoi ar gyfer hon. Bydd y rhain yn sbarduno ac yn ategu'r drafodaeth. E.e. clipiau ffilm, cwestiynau ayb.

Hysbysodd Vicky Thomas yr aelodau fod pedair ‘Sgwrs Fawr’ wedi’u trefnu ledled Cymru fel a ganlyn:

- 11 Mawrth - 16:00-18:00 - Neuadd Reichel, Prifysgol Bangor
- 12 Mawrth - 08:00-10:00 – Canolfan Catrin Finch (awditoriwm), Wrecsam - CANSLWYD
- 18 Mawrth - 16:00-18:00 – Stadiwm y Liberty, Abertawe
- 19 Mawrth - 08:00-10:00 - Coleg y Cymoedd, Nantgarw A GWEMINAR BYW.

Er mwyn cael lle yn un o’r trafodaethau hyn bydd yn rhaid i’r aelodau gyflwyno eu henw drwy wefan Llywodraeth Cymru a disgwyl cadarnhad.

Gelwir y broses hon yn ‘Gam 1’ ac mae’n mynd o 4 Mawrth i 8 Mai 2015. Wedi hynny ystyrir pob barn a chyhoeddir datganiad gan Lywodraeth Cymru yn yr haf.

Sicrhodd Bethan James yr aelodau fod y deunydd yn gyfredol iawn ac yn hynod o berthnasol i CCYSAGauC. Dyma gwestiynau’r ‘Sgwrs Fawr’:

C1. Ym mha ffyrdd rydych chin cytuno neu’n anghytuno nad yw’r cwricwlwm cenedlaethol presennol yn addas bellach i ddiwallu anghenion plant a phobl ifanc yng Nghymru?

C2. Beth yw eich barn chi am y pedwar diben cyffredinol sy’n cael eu disgrifio yn yr Adroddiad? Yn gyffredinol, ydych chi’n credu mai’r rhain yw’r sail briodol i’r cwricwlwm i blant a phobl ifanc Cymru yn y dyfodol? Ac, os nad ydyn nhw, pam hynny?

C3. Mae cyfuno pynciau ac agweddau eraill ar ddysgu mewn chwe Maes Dysgu a Phrofiad yn cadarnhau pwysigrwydd pynciau – a hefyd yn cydnabod agweddau ar ddysgu sydd hefyd yn bwysig fel iechyd a lles. Ym mha ffyrdd rydych chi’n cytuno neu’n anghytuno â’r dull hwn o weithredu?

C4. Mae’r adolygiad yn argymhell dull o asesu sy’n ymwneud yn bennaf â chefnogi dilyniant addysgol plant a phobl ifanc, ac yn gwahaniaethu rhwng asesu i helpu dilyniant ac asesu i roi tystiolaeth ar gyfer atebolrwydd. Ym mha ffordd rydych chi’n cytuno neu’n anghytuno â’r dull hwn o weithredu?

C5. Beth yw’ch ymateb cyntaf i’r egwyddorion addysgegol sydd wedi’u disgrifio yn Adroddiad yr Athro Donaldson?

C6. Mae Adroddiad yr athro Donaldson yn cynnig y bydd ysgolion/lleoliadau ac athrawon yn chwarae rhan bwysicach o lawer wrth siapio’r cwricwlwm.

(Mae hyn yn berthnasol iawn. Athrawon ac ysgolion yn cael y rhyddid i ddatblygu cwricwlwm sy’n berthnasol i’w disgyblion eu hunain. Mae angen i’r CYSAGau drafod y cwestiwn hwn ymhellach)

C7. Beth yw'r ffordd orau o barhau â'r broses hon o gyfranogi a sut y byddai'ch ysgol/lleoliad chi'n hoffi cymryd rhan? Arolygon, cynadleddau, gweithdai, sgysrsiau wedi'u trefnu'n lleol, cyfryngau cymdeithasol, arall (nodwch).

Cynigiodd Bethan James fod NAPfRE yn ymateb fel grŵp, a chan na fydd CCYSAGauC na'r rhan fwyaf o'r CYSAGau yn cwrdd cyn y dyddiad cau, sef 8 Mai, y byddai grŵp NAPfRE (a fydd hefyd yn cynnwys aelodau Gweithredol CCYSAGauC) yn ymateb ar ran CCYSAGauC hefyd, os yw'r aelodau'n cytuno. Cytunodd yr aelodau a oedd yn bresennol â'r cynnig hwn. Gofynnodd Rheinallt Thomas i'r ymateb gael ei anfon i'r aelodau i gyd drwy'r CYSAGau a'r Pwyllgor Gwaith cyn ei anfon i Lywodraeth Cymru fel y gall fod yn sail i'w hymatebion, fel y bo'n briodol. Cytunwyd i hyn. Pwysodd Bethan ar unigolion a'r CYSAGau i ymateb i'r holiaduron fel bod AG yn cael ei chynrychioli'n dda.

Holodd Edward Evans pam fod natur statudol AG hyd at 16 oed a ddim pellach. Atebodd Mary Parry drwy ddweud fod yr adolygiad hwn wedi'i gomisiynu ar gyfer hyd at 16 oed yn unig.

7. Cyflwyniad NAPfRE:

Fframwaith Llythrennedd a Rhifedd ac Addysg Grefyddol Rachel Bendall

Cyflwynodd Rachel Bendall, Uwch Ddarlithydd TAR Uwchradd mewn Addysg Grefyddol o Brifysgol y Drindod Dewi Sant PowerPoint yn dangos y gwaith a wnaed gan ei myfyrwyr i ymgorffori'r Fframwaith wrth ddysgu addysg grefyddol. Dangosodd Rachel amryw o dasgau enghreifftiol yr oedd y myfyrwyr wedi'u treialu'n llwyddiannus yn ystod eu hymarfer dysgu.

Rhannwyd yr adnoddau ar wefan newydd RENews. Cyfeiriad cywir y wefan hon yw <http://www.religious-education-wales.org/> ac mae hefyd ar wefan Hwb <https://hwb.wales.gov.uk/>. Bydd y cyflwyniad PowerPoint ar gael ar wefan CCYSAGauC hefyd.

Ennyn diddordeb bechgyn mewn AG a chodi eu safonau Mary Parry

Eglurodd Mary Parry fod y mater penodol hwn yn un a godwyd gan Estyn ar draws y cwricwlwm a hefyd yn yr Adolygiad Thematig o Addysg Grefyddol yn 2012 ac felly mae'n gyfredol iawn. Rhannodd Mary gynllun gwaith ar gyfer disgyblion CA3 a ddatblygwyd ganddi o'r enw 'Pêl-droedwyr Mwslimaidd yn yr Uwch-Gynghair'. Nod y cynllun yw ennyn diddordeb a chymhelliant bechgyn, codi safonau, gweithredu'r Fframwaith Llythrennedd a Rhifedd, datblygu sgiliau addysg grefyddol a datblygu sgiliau meddwl.

Dangoswyd cyflwyniad PowerPoint i'r aelodau y gellid ei ddefnyddio â disgyblion yn y dosbarth a dosbarthwyd copïau o'r tasgau sy'n mynd gyda'r PowerPoint i fynd yn ôl i'r CYSAGau.

Gwnaeth yr aelodau un o'r tasgau mewn grwpiau, gan roi eu hymateb a chafwyd trafodaeth i ddilyn.

Dywedodd Meinir Loader ei bod wedi treialu'r tasgau hyn ac wedi gweld drosti'i hun y manteision i'w disgyblion a safon uchel y dasg ysgrifennu estynedig ymhlith bechgyn a merched.

Croesawodd yr Athro Leslie Francis y cyflwyniad. Dywedodd ei fod yn ffordd dda o ddefnyddio delweddu gwrywaidd yn AG ac yn dangos y gall dynion hefyd fod yn grefyddol. Eglurodd Leslie Francis fod ymchwil gyfredol yn dangos fod crefydd wedi cael ei fenyweiddio yn y ffordd y mae'n apelio at y rheiny sydd o natur arbennig ('rhai sy'n teimlo') a'i fod yn bwysig ehangu apêl addysg grefyddol i ymateb i ddi-ddordebau'r 'rhai sy'n meddwl' hefyd. Nid yw 'meddylwyr' a 'theimladwyr' yn cael eu pennu gan y rhyw (dynion a merched) ond, dengys ymchwil mewn nifer o wledydd fod cyfran uwch o ddynion yn tueddu i fod yn 'feddylwyr' a mwy o fenywod yn 'deimladwyr'. Mae'n bwysig gwneud ymchwil sy'n trafod hyn ymhellach.

Dywedodd Sharon Perry-Phillips nad oes gan ysgolion ac yn enwedig adrannau AG lawer o arian i dalu am adnoddau addysg grefyddol a'i bod hi fel athrawes yn ddiolchgar i Mary Parry a CCYSAGauC am rannu rhywbeth y gall yr aelodau fynd yn ôl i'w hysgolion am ddim.

Yn anffodus, oherwydd problemau hawlfraint ni fydd yr adnoddau ar gael yn ehangach ac ni fyddant yn cael eu rhannu ar wefan CCYSAGauC.

Rhannodd Neeta Baicher wybodaeth hefyd am adnodd defnyddiol gan y BBC o'r enw 'India's daughter' sydd ar iPlayer ar hyn o bryd.

8. Adroddiad ar gyfarfod y Pwyllgor Gwaith a gynhaliwyd ar 2 Chwefror 2015

T2 Eitem 8. Adroddiadau Estyn. Rhoddodd Vicky Thomas ddiweddariad i'r aelodau ar yr hyn y mae CYSAG Caerffili wedi'i wneud o ran y sylwadau am ddatblygiad ysbrydol, moesol, cymdeithasol a diwylliannol yn adroddiadau Estyn. Rhannwyd cynnwys llythyr Anne Keane o Estyn ac roedd yr aelodau'n falch iawn o'r ymateb y byddai arolygwyr yn cael eu hatgoffa am y gofyniad i adrodd am ddatblygiad ysbrydol, moesol, cymdeithasol a diwylliannol disgyblion yn yr e-lythyr nesaf. Cytunodd Pwyllgor Gwaith CCYSAGauC i barhau i wirio adroddiadau ac ysgrifennu eto at Anne Keane i'w diweddarau ar unrhyw gynnydd. Diolchodd Bethan James i CYSAG Caerffili am ddod â hyn i sylw. Ategwyd hyn gan Mark Champion o Estyn a gofynnodd i CCYSAGauC gysylltu ag ef yn nhymor yr hydref os oes unrhyw fylchau yn hyn o beth yn adroddiadau Estyn. Atgoffodd Rheinallt Thomas yr aelodau fod Anne Keane wedi bod yn gefnogol iawn i AG a'i bod hi'n ymdeol cyn hir. Cynigodd fod CCYSAGauC yn anfon llythyr o ddiolch i Anne am ei chefnogaeth a hefyd llythyr i gysylltu â'r Cyfarwyddwr Strategol presennol. Bydd Libby Jones yn ysgrifennu ac yn anfon y ddau lythyr.

T3 Eitem 14. Mae Phil Lord yng nghyfarfod EFTRE yn Nulyn ar hyn o bryd, ond yn ei absenoldeb dywedodd Tania ap Siôn wrth yr aelodau am y cyfraniad sylweddol y mae ef wedi'i wneud yn datblygu REQM Cymru. Mae ef yn teimlo bellach ei fod wedi cwblhau'r agwedd bwysig hon o'i waith a bod angen rôl gyswllt erbyn hyn, a fydd yn cael ei llenwi gan Libby Jones. Diolchodd Tania ap Siôn yn ffurfiol i Phil am ei gyfraniad i REQM Cymru.

9. Gohebiaeth

Dwy eitem sydd eisoes wedi'u trafod mewn llyfyrdd eraill ar yr agenda. Y naill o dan Eitem 6, Diweddariadau, cysylltu â Llywodraeth Cymru ac ailsefydlu'r cyfarfod â'r Gweinidog a'r llall o dan Eitem 8, Adroddiad y Pwyllgor Gwaith o 2 Chwefror 2015, adroddiadau Estyn a'r llythyr gan Anne Keane.

Derbyniwyd llythyr gan CYSAG Wrecsam ynghylch y posibilrwydd fod Estyn yn cynnwys sylw ar addoli ar y cyd mewn adroddiadau yn y dyfodol. Dywedodd Vicky Thomas wrth yr aelodau fod hyn wedi'i gynnwys hefyd yn llythyr CYSAG Caerffili i Estyn.

Hysbysodd Mark Champion (Estyn) y cyfarfod fod cynnwys sylw am safon addoli ar y cyd yn cael ei adael i ddoethineb y swyddog sy'n adrodd yn ôl. Gallai edrych yn anghyson, fodd bynnag, os nad yw'n ymddangos fod yr arolygydd yn cydymffurfio â chanllawiau Estyn. Darllenodd Mark Champion enghraifft o Ysgol Uwchradd Casnewydd a oedd yn rhoi sylw penodol i addoli ar y cyd a soniodd am ysgolion eraill fel Ysgol Rhiwabon lle cafwyd sylwadau cadarnhaol yn yr adroddiad. Eglurodd nad oedd awydd i newid y canllawiau presennol gan Estyn. Yn ystod wythnos yr arolygiad bydd arolygwyr yn trafod pethau gydag ysgolion nad ydynt yn ymddangos yn yr adroddiad, gan na allant gynnwys popeth yr hoffent ynddo ac felly mae'n bwysig eu bod yn parhau â'r sgwrs hon. Diolchodd Gavin Craigen i Mark Champion am ei eglurhad clir o sefyllfa Estyn a chynigiwyd na fyddai diben mynd â hyn ymhellach. Cytunodd yr aelodau a oedd yn bresennol.

Bydd Libby Jones yn hysbysu CYSAG Wrecsam am yr ymateb hwn.

Soniodd rhai aelodau am yr anhawster y mae CYSAGau yn ei gael i fonitro addoli ar y cyd pan nad yw adroddiadau Estyn yn cynnwys sylwadau penodol amdano. Mae'r drafodaeth ar y pwnc hwn yn parhau yng nghyfarfodydd NAPfRE ac mewn cyfarfodydd CYSAG unigol a bydd cyflwyniad ar fonitro addoli ar y cyd a'i ddarpariaeth mewn ysgolion yn rhan o raglen CCYSAGauC yn y cyfarfod nesaf.

Anfonodd Christine Abbas ddymuniadau Blwyddyn Newydd i aelodau CCYSAGauC gan y gymuned Baha'i yng Nghymru. (derbyniwyd yr e-bost hwn yn hwyr oherwydd problemau gyda mynediad i'r rhyngwyrdd ar y pryd)

10. U.F.A.

Cynigiodd Chris Mann o CYSAG Abertawe daflenni o'r Canolfannau Bwdhaeth yn Abertawe a Llandudno. Mae'r ddwy ganolfan yn croesawu ymweliadau gan ysgolion. Gwahoddwyd yr aelodau i fynd â thaflen yn ôl i'w CYSAG eu hunain os oeddent yn dymuno hynny. Diolchodd Chris Mann i CCYSAGauC am dynnu sylw at y Ganolfan ac am gyfarfod diddorol.

11. Dyddiad y cyfarfod nesaf: 25 Mehefin 2015, Sir y Fflint yn cynnwys AGM

12. Dyddiadau cyfarfodydd yn y dyfodol: 25 Tachwedd 2015 (Blaenau Gwent)

Diolchodd Tania ap Siôn i bawb a oedd wedi bod â rhan mewn trefnu a rhedeg y cyfarfod, gyda diolch arbennig i Glerc CYSAG Mary Mills, yr Arweinydd Systemau Jen Malcolm, y tîm cyfieithu, a'r staff yn yr Orendy ym Margam.

DRAFT